

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 128/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa

, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kucek & Partners, s. r. o., Námestie Martina Benku 26, Bratislava, IČO 36 865 192, v mene ktorej koná advokát JUDr. Adrián Kucek, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tost 74/2021 z 15. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 11. februára 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 4 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Tost 74/2021 z 15. decembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2.1. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky – Prezídia Policajného zboru – národnej kriminálnej agentúry – odboru Bratislava – 1. oddelenia vyšetrovania ČVS: PPZ-36/NKA-BA1-2021 z 19. marca 2021 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 3 Trestného zákona.

2.2. Špecializovaný trestný súd (ďalej len „špecializovaný súd“) 30. marca 2021 v konaní vedenom pod sp. zn. 6Tp 10/2021 vydal na sťažovateľa medzinárodný zatýkací rozkaz a súčasne vydal na sťažovateľa aj európsky zatýkací rozkaz.

2.3. Na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného špecializovaným súdom bol sťažovateľ 30. augusta 2021 španielskou políciou zadržaný na území Španielska.

2.4. Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“) 14. septembra 2021 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tp 51/2021 (v rámci ktorého je sťažovateľ stíhaný pre prečin ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona) vydal na sťažovateľa európsky zatýkací rozkaz.

2.5. Sťažovateľ bol 3. decembra 2021 príslušníkom národnej ústredne SIRENE a príslušníkmi zásahovej skupiny národnej kriminálnej agentúry eskortovaný leteckým útvarom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na územie Slovenskej republiky, kde bol predvedený pred sudkyňu pre prípravné konanie špecializovaného súdu.

2.6. Špecializovaný súd uznesením č. k. 6 Tp 10/2021 zo 4. decembra 2021 rozhodol, že podľa § 73 ods. 5 Trestného poriadku a podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sťažovateľa, ktorý je stíhaný pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 3 Trestného zákona, berie do väzby, pričom lehota väzby sa mu počíta od momentu prekročenia štátnych hraníc Slovenskej republiky počas jeho eskortovania, t. j. od 3. decembra 2021 od 16.00 h, a bude ju vykonávať v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava. Špecializovaný súd zároveň rozhodol, že sťažovateľovi sa do lehôt väzby podľa § 76 Trestného poriadku nezapočítava doba jeho zadržania a doba jeho väzby v Španielsku, ako ani doba strávená jeho prevozom do Slovenskej republiky. Špecializovaný súd zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

2.7. Proti uzneseniu špecializovaného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta, že o jeho väzbe rozhodol nezákonný súd. Sťažovateľ uvádza, že španielske justičné orgány vydali sťažovateľa na územie Slovenskej republiky na základe dvoch európskych zatýkacích rozkazov (čo vyplýva aj z protokolu o odovzdaní a prevzatí sťažovateľa), ktoré vydali špecializovaný súd a okresný súd. Sťažovateľ v tejto súvislosti argumentuje, že postup útvaru Policajného zboru pri vydaní osoby zadržanej na základe európskeho zatýkacieho rozkazu je determinovaný početnosťou subjektov, ktorými bol vydaný európsky zatýkací rozkaz. Pokiaľ došlo k vydaniu jediného európskeho zatýkacieho rozkazu, útvar Policajného zboru postupuje podľa § 8 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o európskom zatýkacom rozkaze“), v zmysle ktorého vydanú osobu prevezme a bezodkladne odovzdá súdu, ktorý vydal

európsky zatýkací rozkaz. Pokiaľ však došlo v štáte pôvodu k vydaniu európskych zatýkacích rozkazov viacerými súdmi, útvar Policajného zboru postupuje podľa § 8 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze, v zmysle ktorého sa zadržaná osoba odovzdá súdu podľa pokynu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), ktoré zohľadní všetky okolnosti, najmä závažnosť a miesto spáchania činu, dátum vydania a účel vydania európskeho zatýkacieho rozkazu. Napriek uvedenému však obhajca sťažovateľa po oboznámení sa so spisovým materiálom zistil, že pokyn ministerstva spravodlivosti v zmysle § 8 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze sa v spise nenachádzal. Podľa názoru sťažovateľa zo znenia § 8 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze vyplýva, že v danom prípade zastáva ministerstvo spravodlivosti funkciu orgánu rozhodujúceho o tom, ktorému z dvoch, resp. viacerých súdov produkujúcich európsky zatýkací rozkaz bude odovzdaná zadržaná osoba. A teda pokynom ministerstva spravodlivosti je rozhodovaný spor o tom, ktorému z príslušných súdov bude odovzdaná osoba na základe európskeho zatýkacieho rozkazu. Z uvedeného podľa názoru sťažovateľa vyplýva, že ak má dôjsť k naplneniu požiadavky určenia zákonného sudcu ako sudcu, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom, je takým zákonom v danom prípade nepochybne aj zákon o európskom zatýkacom rozkaze, a preto zákonným sudcom môže byť iba sudca takého súdu, ktorý prevzal vydanú osobu na základe pokynu ministerstva spravodlivosti.

Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo tým, že najvyšší súd napriek uvedenej námietke sťažovateľa nezrušil predmetné prvostupňové uznesenie špecializovaného súdu, pričom napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa názoru sťažovateľa zároveň aj arbitrárne, keďže najvyšší súd sa v ňom s ním uvedenou námietkou náležite nevysporiadal.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 4 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnuté uznesenie zrušil, prikázal najvyššiemu súdu sťažovateľa bezodkladne prepustiť z väzby na slobodu a priznal mu náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 4 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že najvyšší súd napriek námietke sťažovateľa, že špecializovaný súd rozhodujúci o jeho vzatí do väzby bol nezákonným súdom, nezrušil predmetné prvostupňové uznesenie špecializovaného súdu, pričom napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa názoru sťažovateľa zároveň aj arbitrárne, keďže najvyšší súd sa v ňom s uvedenou námietkou sťažovateľa náležite nevysporiadal.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

9. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

10. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené.

11. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu v súvislosti s námietkou sťažovateľa, že o jeho väzbe rozhodoval nezákonný sudca, keďže sťažovateľ bol vydaný na trestné stíhanie na základe európskych zatýkacích rozkazov viacerých súdov, a to európskeho zatýkacieho rozkazu špecializovaného súdu a európskeho zatýkacieho rozkazu okresného súdu, pričom v spise absentuje pokyn ministerstva spravodlivosti v zmysle § 8 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze, ktorému súdu má byť sťažovateľ odovzdaný.

Najvyšší súd túto námietku sťažovateľa neakceptoval, pretože zo spisového materiálu považoval za preukázané, že k zadržaniu sťažovateľa v Španielsku došlo práve na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného špecializovaným súdom, pričom v čase, keď bol sťažovateľ zadržaný, európsky zatýkací rozkaz okresného súdu ešte ani nebol vydaný. Na základe tejto skutočnosti považoval najvyšší súd za správny a zákonný postup, keď bol sťažovateľ odovzdaný ihneď po prilete na územie Slovenskej republiky špecializovanému súdu aj bez toho, aby to bolo určené na základe pokynu ministerstva spravodlivosti. Najvyšší súd zároveň konštatoval, že pokyn ministerstva spravodlivosti v zmysle § 8 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze má charakter skôr organizačný, ide o poriadkové riešenie, aby v štádiu vydania osoby a rozhodovania o väzbe nedochádzalo k zbytočným prietahom vyvolaných riešením sporu o príslušnosť. Toto ustanovenie nemá žiadny vplyv na príslušnosť súdu a pokyn ministerstva spravodlivosti odovzdať osobu konkrétnemu súdu neprejudikuje otázku, ako sa bude ďalej pokračovať (spojenie vecí a pod.). Jeho účelom je určiť súd v prípade spornosti, čo nie je prípad prejednávanej veci. Podľa názoru najvyššieho súdu preto nebolo možné prisvedčiť námietke sťažovateľa, že o jeho väzbe rozhodol nezákonný súd.

12. Uvedené odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nemožno v rámci námietky sťažovateľa považovať za nedostatočné, keďže podľa názoru ústavného súdu dáva dostatočnú odpoveď na sťažovateľom prednesenú námietku nezákonného sudcu.

13. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu